

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Cob/32/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119395648
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6119395648.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD., v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 37927795, proti žalovanej: G.. G. G., U.. XX.XX.XXXX, R. N. XXXX/XX K., XXX XX R., právne zastúpenej JUDr. Martinou Fabianovou, advokátkou, so sídlom Hencovská 2043, 093 02 Hencovce, IČO: 47100885, o zaplatenie 5.074,86 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č. k. 1Cb/68/2019-562 z 5. apríla 2022 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v napadnutom I. a III. výroku.

Stranám sporu nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Právne predchodkyňa žalobcu Y. D., K.. E.. ako žalobkyňa sa návrhom na vydanie platobného rozkazu doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica ako upomínaciemu súdu voči žalovanej domáhala, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie 5.074,86 eur, úroku z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 5.074,86 eur od 4. júna 2019 do zaplatenia, paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur a na náhradu trov konania. Žalobkyňa návrh na vydanie platobného rozkazu odôvodnila tým, že so žalovanou 14. marca 2017 uzatvorila zmluvu o finančnom sprostredkovaní a 23. februára 2018 zmluvu o finančnom sprostredkovaní s viazaným finančným agentom, kde žalovaná vystupovala ako samostatne zárobkovo činná osoba a vykonávala činnosť v zmysle zákona č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o finančnom sprostredkovaní“). Predmetom podnikania žalovanej bolo vyvíjanie činnosti vedúcej k uzatvoreniu zmlúv a poisťných produktov. Skutočnosť, že klienti, s ktorými žalovaná uzatvorila zmluvy, neplatili riadne a včas poisťné, spôsobila, že bola oprávnená požadovať od nej vyplatené provízie. Žalovanej 22. augusta 2018 zaslala výpoveď zmluvy, čo ju oprávňuje požadovať vrátenie nezaslúžene vyplateného programu finančnej podpory vo forme štartovacieho balíka v zmysle článku IX. bod 3. Prílohy č. 1 zmluvy. Žalovaná v ňou poskytnutej lehote požadovanú sumu vo výške 5.074,86 eur pozostávajúcu zo štartovacieho balíka vo výške 2.500,- eur a stornoprovízií podľa rozpisu oproti zostatku kaučného konta (vo výške 348,76 eur) vo výške 2.923,62 eur neuhradila.

2. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 2.500,- eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.500,- eur od 4. júna 2019 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo

výške 40,- eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, zamietol žalobu v prevyšujúcej časti a rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 2 ods. 2 písm. c), § 263, § 269 ods. 1, § 652 ods. 1, § 659a, § 662 ods. 1, ods. 3 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“) a § 8 zákona o finančnom sprostredkovaní. Úroky z omeškania priznal súd žalobcovi v súlade s ustanovením § 369 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka a ustanovením § 1 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka. Paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky priznal súd žalobcovi v súlade s ustanovením § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka a ustanovením § 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka.

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že podľa článku 8. bod 8.9 zmluvy o finančnom sprostredkovaní s viazaným finančným agentom finančný agent je povinný vrátiť poisťovni už vyplatené provízie alebo akékoľvek obdobné plnenia vo výške a za podmienok uvedených v Províznej schéme, a to najmä v prípadoch, keď bola provízia vyplatená finančnému agentovi bez toho, aby boli splnené podmienky pre vznik nároku na províziu alebo keď je provízia dodatočne stornovaná z dôvodov uvedených v Províznej schéme (tzv. storno provízia), napr. v prípadoch predčasného zániku poisťnej zmluvy z dôvodov, ktoré nie sú výslovne vyňaté zo stornovania provízie. Podľa článku 11. bod 11.3.2 zmluvy o finančnom sprostredkovaní s viazaným finančným agentom zmluva zaniká písomnou výpoveďou ktorejkoľvek zo zmluvných strán doručenou druhej zmluvnej strane, a to aj bez uvedenia dôvodu. Podľa článku III. bod 4. Prílohy č. 1: Provízna schéma pre kariérny stupeň Finančného agenta: Agent (ďalej len „provízna schéma“) zasluženosť štartovacieho balíka sa vyhodnocuje podľa vnútorného predpisu smernica o obchodnej politike a odmeňovacom poriadku pre internú obchodnú sieť. V prípade nezaslúženia štartovacieho balíka je finančný agent povinný štartovací balík vrátiť poisťovni v plnej výške.

5. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil tým, že právny vzťah medzi stranami sporu je obchodnoprávny, pričom z obsahu záväzku vyplýva, že tento možno subsumovať pod ustanovenia § 652 a nasl. Obchodného zákonníka, teda ustanovenia o obchodnom zastúpení. Žalovaná bola oboznámená s obsahom zmluvy a jej prílohy, čo bolo preukázané podpísanou zmluvou a doručenkou o jej doručení žalovanej. Provízna schéma priamo upravuje, že ak agentovi nevznikne na tento balík nárok, je povinný ho celý vrátiť. Tento nárok na štartovací balík agentovi zanikne, ak zmluva zanikne pred uplynutím 24 mesiacov od jej uzavretia. Štartovací balík bol žalovanej vyplatený a zmluva zanikla pred uplynutím 24 mesiacov od jej uzatvorenia. Tvrdeniu žalovanej, že nebola oboznámená s províznou schémou, odporuje skutočnosť, že zmluva a provízna schéma priamo odkazovali na províznou schému, pričom aj samotná provízna schéma upravovala nárok žalobcu na vrátenie štartovacieho balíka. Žalobca v konaní preukázal vyplatenie štartovacieho balíka žalovanej, ako aj zánik nároku žalovanej na štartovací balík, čo predpokladá jeho nárok na vrátenie vyplateného štartovacieho balíka vo výške 2.500,- eur. Čo sa týka nároku žalobcu na vrátenie stornoprovízie, žalobca tento nárok súdu nepreukázal. Jeho písomné vyjadrenia síce obsahovali tabuľku, z ktorej vyplýva výška uplatnených stornoprovízií, a to jednak vyplatené provízie a jednak stornoprovízia. Žalobca súdu nepredložil zmluvy č. XXXXXX a č. XXXXX, od ktorých odvodzuje časť svojho nároku. Sumy uvedené v tabuľke ako vyplatené provízie vôbec nekorešponujú s výpismi z účtu, ktoré k tomu predložil žalobca a ktoré mali preukázať vyplatenie provízií z jeho strany. Žalobca iba poukazuje na bod 8.10. zmluvy, z ktorého odvodzuje svoj nárok na vrátenie stornoprovízie, avšak samotný výpočet súdu nepredložil a nie je možné ho zistiť ani z množstva predložených listinných dôkazov, ktoré často nesúvisia s uplatňovaným nárokom. Citovaný bod zmluvy, na ktorý upriamuje pozornosť žalobca, síce odkazuje na províznou schému, avšak provízna schéma neobsahuje schému výpočtu výšky stornoprovízie v prípade predčasného ukončenia poisťnej zmluvy klientom. Výpočet stornoprovízie žalobcom je odlišný od výpočtu uvedeného v žalobe, ktorý predložila jeho právna predchodkyňa, keď v návrhu na vydanie platobného rozkazu odvádzal svoj nárok od viacerých zmlúv a iných súm vyplatených provízií a stornoprovízií. Vzhľadom na to súd túto časť uplatneného nároku vo výške 2.574,86 eur spolu s príslušenstvom žalobcovi nepriznal.

6. Súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na zaplatenie 2.500,- eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od nasledujúceho dňa po prevzatí žiadosti o zaplatenie dlhu právnej predchodkyne žalobcu z 15. mája 2019 žalovanou, ktorá si túto žiadosť prevzala 3. júna 2019. Súd priznal žalobcovi aj nárok na

paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur, keďže bol vo vzťahu k pohľadávke, ktorú si v konaní uplatnil, úspešný. Súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie 2.574,86 eur s príslušenstvom.

7. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) v spojení s ustanovením § 262 ods. 1, ods. 2 CSP a s ohľadom na úspech žalobcu v rozsahu 49,26 % (istina vo výške 2.500,- eur a úroky z omeškania vo výške 638,63 eur vypočítané k 5. aprílu 2022 z pôvodne žalobcom uplatnenej sumy 6.371,24 eur pozostávajúcej z istiny vo výške 5.074,86 eur a úrokov z omeškania vo výške vypočítaných k 5. aprílu 2022 vo výške 1.296,38 eur) a úspech žalovanej v rozsahu 50,74 %, rozhodol, že žiadna strana sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

8. Proti rozsudku v rozsahu výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 2.500,- eur s príslušenstvom a výroku o trovách konania podala včas odvolanie žalovaná, a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. a), písm. f) a písm. h) CSP, teda, že neboli splnené procesné podmienky, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná k namietaným nesprávnym skutkovým zisteniam tvrdila, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s jej námietkou, že konanie žalobcu je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku a nepožíva právnu ochranu, s jej námietkou, že konanie právnej predchodkyne žalobcu bolo v rozpore s dobrými mravmi, s jej námietkou, že štartovací balík je určitou formou provízie, odmeny obchodného zástupcu a s jej námietkou, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania svojich nárokov týkajúcich sa vrátenia štartovacieho balíka, a to dôvodnosti a výšky nárokov. Súd sa nevysporiadal ani s obsahom výpovedí svedkov (dokonca ich nepodrobil žiadnemu prieskumu), hoci tie poukazujú na porušenie zásady poctivého obchodného styku právnym predchodcom žalobcu a nezohľadnil skutočnosť, že v súdnom konaní si žalobca uplatňoval prakticky 100 % toho, čo „zarobila“, čo je taktiež zneužitím hospodárskej prevahy žalobcu. K ukončeniu zmluvy došlo výlučne vinou právnej predchodkyne žalobcu, ktorá v marci 2018 znemožnila svojim finančným agentom plniť si svoje povinnosti v zmysle bodu 4.1 zmluvy aj tým, že bez vedomia jednotlivých obchodných skupín im zobrala celú agendu a poistné zmluvy (po právnej predchodkyni žalobcu zostali doslova prázdne kancelárie), v dôsledku čoho nemohla poskytovať svojim klientom ďalšie služby v súvislosti s ňou uzatvorenými poistnými zmluvami, ani nemohla uzatvárať nové zmluvy (keďže nemala prístup k systému a informáciám právnej predchodkyne žalobcu), čím porušila svoje povinnosti vyplývajúce z článku 9. zmluvy. Práve v dôsledku tohto konania právnej predchodkyne žalobcu nemohla dodržať podmienky zmluvy počas 24 mesiacov v zmysle článku XI. bod 6. vnútorného predpisu. Preto má za to, že žalobca sa nemôže dovolávať zaplatenia nárokov, vznik ktorých sám spôsobil, keďže neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi jej konaním a vznikom nároku na zaplatenie štartovacieho balíka. Súčasne žalobca nepreukázal doručenie vnútorného predpisu č. X/XXXX, doručenie ktorého popierala, pričom vnútorný predpis č. X/XXXX nebol inkorporovaný do zmluvy. Namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie vzhladla v tom, že prvoinštančný súd vôbec neodôvodnil, prečo nepovažoval štartovací balík za formu provízie napriek tomu, že právna povaha štartovacieho balíka upraveného v zmluve je prima facie nejasná. Bod 4. Prílohy č. 1 zmluvy zo 14. marca 2017 neobsahuje na konci riadka slová „v plnej výške“, tak ako to obsahuje príloha č. 1 k zmluve z 23. augusta 2017 v bode 4., z čoho vyplýva, že žalobca nemá nárok na vrátenie celej čiastky štartovacieho balíka. Na základe uvedených skutočností žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol ako nedôvodnú.

9. Žalobca sa k odvolaniu žalovanej písomne nevyjadril.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa ust. § 34 CSP, v zmysle zásad ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasledujúce CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

11. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia k odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd uvádza nasledovné.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

14. Odvolací súd hodnotí ako nepravdivé tvrdenie žalovanej, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s jej námietkou, že konanie žalobcu je v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku a nepožíva právnu ochranu, s jej námietkou, že konanie právnej predchodkyne žalobcu bolo v rozpore s dobrými mravmi, s jej námietkou, že štartovací balík je určitou formou provízie, odmeny obchodného zástupcu a s jej námietkou, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania svojich nárokov týkajúcich sa vrátenia štartovacieho balíka, a to dôvodnosti a výšky nárokov. Súčasne odvolací súd dodáva, že ak súd prvej inštancie neposudzoval konanie žalobcu z hľadiska rozporu so zásadou poctivého obchodného styku a konanie právnej predchodkyne žalobcu z hľadiska rozporu s dobrými mravmi, ak sa nestotožnil s názorom žalovanej, že štartovací balík je určitou formou provízie, odmeny obchodného zástupcu a ak neuzatvoril, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania svojich nárokov týkajúcich sa vrátenia štartovacieho balíka, neznamená to, že danú vec nesprávne právne posúdil.

15. Rovnako sa odvolací súd nestotožňuje ani s tvrdením žalovanej, že súd sa nevysporiadal ani s obsahom výpovedí svedkov (dokonca ich nepodrobil žiadnemu prieskumu), hoci tie poukazujú na porušenie zásady poctivého obchodného styku právnym predchodcom žalobcu a nezohľadnil skutočnosť, že v súdnom konaní si žalobca uplatňoval prakticky 100 % toho, čo „zarobila“, čo je taktiež zneužitím hospodárskej prevahy žalobcu. V nadväznosti na to odvolací súd zdôrazňuje, že ak sa súd nestotožnil s názorom svedkov v časti týkajúcej sa porušenia zásady poctivého obchodného styku právnou predchodkyňou žalobcu, neznamená to, že sa s obsahom ich výpovedí nevysporiadal. Takisto povinnosťou súdu prvej inštancie pri posudzovaní danej veci nebolo zohľadňovať výšku nároku žalobcu v pomere k žalovanej zarobenej sume, ale posúdiť, či žalobe možno alebo nemožno vyhovieť a v akom rozsahu.

16. Pokiaľ žalovaná v súvislosti s popieraním nároku žalobcu na vrátenie štartovacieho balíka argumentuje okolnosťami, za ktorých došlo k ukončeniu zmluvy, odvolací súd konštatuje, že pre vznik nároku žalobcu na vrátenie štartovacieho balíka sa nevyžaduje existencia príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a zánikom nároku na zaplatenie štartovacieho balíka, rozhodujúce je, že zmluvný vzťah medzi právnou predchodkyňou žalobcu a žalovanou netrval 24 mesiacov.

17. Vo vzťahu k námietke žalovanej, že žalobca nepreukázal doručenie vnútorného predpisu č. X/XXXX, doručenie ktorého popierala a že vnútorný predpis č. X/XXXX nebol inkorporovaný do zmluvy, odvolací súd uvádza, že vnútorný predpis č. X/XXXX bol prílohou zmluvy o finančnom sprostredkovaní s viazaným finančným agentom, ktorá bola doručená žalovanej doporučené do vlastných rúk 26. februára 2018 (č. I. 33 súdneho spisu).

18. Čo sa týka argumentov žalovanej v prospech kvalifikovania štartovacieho balíka ako formy provízie a v prospech záveru, že žalobca nemá nárok na vrátenie celej čiastky štartovacieho balíka, odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie svoje právne závery vyslovené v tomto smere v napadnutom rozsudku nielenže dostatočne odôvodnil, ale aj zrozumiteľne vysvetlil, z akých dôvodov a na podklade ktorých listinných dôkazov predložených žalobcom, resp. jeho právnou predchodkyňou, rozhodol.

19. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a ustanovením § 262 ods. 2 CSP tak, že stranám sporu nebol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní bol úspešný žalobca, ktorému však zo spisu žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplyvajú a ani si ich neuplatnil. V odvolacom konaní neúspešnej žalovanej nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Odvolací súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takéhoto rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/544/2015.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).